

писатели-тѣ прѣзъ врѣме-то на тѣрновско-то бѣлгарско царство по-извѣстни сѣ: священноинокъ Дионисий, видинскій митрополитъ Иосифъ, инокъ-тѣ Теодосий, инокъ-тѣ Владиславъ, нарѣченъ *грамастикъ*, и послѣдний тѣрновски патриархъ Евтимий, който е единъ отъ най-плодовити-тѣ бѣлгарски писатели и отъ най-забѣлѣжителни-тѣ бѣлгарски духовни пастири въ онова врѣме. Патриархъ Евтимий е сѣчинилъ и много черковни слова (проповѣди, рѣчи), животоописанія на светци и духовни повѣсти; той превелъ отъ грѣцки на старобѣлгарски езикъ литургия-та на апостола Якова и поправилъ богослужебни-тѣ книги, които въ онова врѣме биле много побѣркани. Нѣкои отъ Евтимиеви-тѣ ученици се преселиле въ Русия и Сѣрбия, та достигнале до голѣми черковни дѣлжности, — двама отъ тѣхъ станале владыци въ Москва и въ Киевъ.

Откакъ турци-тѣ завладѣле Бѣлгария, а цариградска-та грѣцка патриархия унищожила тѣрновска-та патриархия и обсебила Бѣлгарска-та Черкова, загинала и бѣлгарска-та книжнина. Грѣцко-то духовенство не само преслѣдвало и гонило бѣлгарски-тѣ книжовници, ами унищожило и колкото бѣлгарски книги му паднале на-рѣце. Много бѣлгарски книги биле изгорѣни, а други заровени въ основитѣ на голѣми сради. Грѣцко-то духовенство наричало бѣлгарския езикъ варварски езикъ; бѣлгарски-тѣ книги, които прѣзъ стотини години се запазили отъ войни, пожаре, мишки, молци и отъ гниение, на всѣкаде биле изгорѣни, за да забравятъ бѣлгаре-тѣ, че нѣкога-си сѣ имале книжнина. Изгаряние-то на бѣлгарски-тѣ книги ставало тѣржественно. Освѣнъ находящи-тѣ се въ бѣлгарски-тѣ манастире и храмове книги, грѣцко-то духовенство изгорило и богата-та книжница на тѣрновска-та бѣлгарска патриархия. Прѣзъ 1825 год. тѣрновскій митрополитъ Иларионъ (грѣкъ) заповѣдалъ да наклаждатъ голѣмъ огнь въ двора на митрополия-та и, въ негово присѣтствие, биле хвърлени и изгорѣни въ тоя огнь всички-тѣ старо-бѣлгарски рѣкописни книги. Цѣль-та на грѣцко-то дуковенство била: да се унищожатъ всички-та бѣлгарска книжнина, за да забравятъ бѣлгаре-тѣ нѣкогашно-то си славно минало и народность-та си, та да се погрѣчатъ, и сѣ всѣкакви непростителни срѣдства то да се обогатява отъ тѣхъ. Това грѣцко духовенство до нѣкаде постигнало цѣль-та си, за-